

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № 10-329 від 15.02.17

Рахункова палата України

*Щодо аналізу стану державних
закупівель у 2015-2016 роках*

Мінекономрозвитку на виконання доручення Прем'єр Міністра України від 11.03.2017 № 6496/2/1-17 опрацювало рекомендації, викладені у звіті Рахункової палати України від 31.01.2017 № 3-1 щодо результатів аналізу стану державних закупівель в Україні у 2015-2016 роках та повідомляє.

За результатами опрацювання рекомендацій Рахункової палати, викладених у зазначеному звіті, Міністерством повідомляє наступне.

Щодо вдосконалення законодавства державних закупівель в частині:

- мінімізації винятків, на які не поширюється дія Закону України "Про публічні закупівлі" та перегляду підстав для застосування неконкурентної процедури закупівлі – переговорної процедури

Протягом 2016 року відносини у сфері закупівель регулювалися Законом України "Про публічні закупівлі" (з 1 квітня 2016 року – для центральних органів виконавчої влади та замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання), Законом України "Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності" (до 01 квітня 2016 року) та Законом України "Про здійснення державних закупівель" (до 01 серпня 2016 року – для всіх інших замовників), які установлюють правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади та метою яких є створення конкурентного середовища у сфері закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції.

Закони України "Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності" та "Про здійснення державних закупівель" містили перелік товарів, робіт і послуг, закупівля яких здійснювалася без застосування процедур, передбачених цими законами.

Так, частиною третьою статті 2 Закону України "Про здійснення державних закупівель" було передбачено 18 виключень, статтею 4 Закону України "Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності" – 13 виключень, що стосуються діяльності в окремих сферах господарської діяльності, які провадять свою діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

Вих. № 3305-05/12878-03 від 14.04.2017 16:38:21

№ 554/05
№ 03/05 від 03.05.2017

На сьогодні частиною третьою та четвертою статті 2 Закону України "Про публічні закупівлі" (далі – Закон) передбачено 16 загальних виключень з-під дії Закону та 10 додаткових виключень для замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання.

Разом з тим, Законом передбачено лише 7 підстав для застосування переговорної процедури закупівлі, яка за своєю суттю є неконкурентною та використовується замовником як виняток. У випадку застосування переговорної процедури закупівлі замовник укладає договір про закупівлю з учасником після проведення переговорів з одним або кількома учасниками. Під час проведення переговорів замовник вимагає від учасника подання ним підтверженої документально інформації про відповідність учасника кваліфікаційним вимогам відповідно до статті 16 цього Закону та обов'язково оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір за результатами застосування переговорної процедури закупівлі.

Варто зазначити, що Україна в рамках Угоди про асоціацію з ЄС має зобов'язання щодо гармонізації та адаптації вітчизняного законодавства у сфері публічних закупівель відповідно до Директив 2014/24/ЄС, 2014/25/ЄС, 92/13/ЄЕС та 89/665/ЄЕС. І на даний час основні положення Закону відповідають правилам здійснення публічних закупівель, встановленим директивами ЄС, зокрема положенням про підстави застосування переговорної процедури закупівлі та випадки проведення закупівель без застосування положень Закону.

При цьому Мінекономрозвитку повсякчас виступає проти встановлення норм, які звужують конкуренцію під час здійснення публічних закупівель.

- посилення кваліфікаційних вимог до учасника процедури закупівлі у частині фінансової платоспроможності та належної матеріальної, професійної можливості

Законом передбачено, що замовник установлює один або декілька з кваліфікаційних критеріїв, зокрема, наявність обладнання та матеріально-технічної бази, працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід та документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного договору (частина друга статті 16 Закону).

Водночас визначені замовником згідно з цією статтею кваліфікаційні критерії та перелік документів, що підтверджують інформацію учасників про відповідність їх таким критеріям, зазначаються в тендерній документації та вимагаються під час проведення переговорів з учасником (у разі застосування переговорної процедури закупівлі).

Поряд з тим наявність фінансової спроможності не було визначено у Законі про публічні закупівлі, як кваліфікаційний критерій з огляду на те, що такий критерій не може впливати та гарантувати виконання переможцем закупівельних зобов'язань щодо постачання товарів, надання послуг та виконання робіт.

Мінекономрозвитку, розгляне питання щодо доцільності внесення змін до Закону в частині встановлення такого кваліфікаційного критерію як фінансова спроможність.

- спрощення вимог до документації конкурсних торгів для учасників, які обмежують участь іноземних компаній

Відповідно до пункту 35 частини першої статті 1 Закону учасником процедури закупівлі є фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, юридична особа

(резидент або нерезидент), яка подала тендерну пропозицію або взяла участь у переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі.

Водночас відповідно до частини першої статті 5 Закону вітчизняні та іноземні учасники всіх форм власності та організаційно-правових форм беруть участь у процедурах закупівель на рівних умовах.

Поряд з цим, згідно із статтею 22 тендерна документація безоплатно оприлюднюється замовником на веб-порталі Уповноваженого органу для загального доступу та не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

Одним з принципів закупівель, закріплених у Законі, а також у міжнародних угодах України, зокрема Угоді СОТ про державні закупівлі та Угоді про асоціацію з ЄС (відповідно до пункту першого статті 151) є принцип недискримінації учасників, рівного ставлення, прозорості та пропорційності.

Крім того, документи, що не передбачені законодавством для учасників - юридичних, фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, не подаються ними у складі тендерної пропозиції та не вимагаються під час проведення переговорів з учасником (у разі застосування переговорної процедури закупівлі).

Відсутність документів, що не передбачені законодавством для учасників - юридичних, фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, у складі тендерної пропозиції не може бути підставою для її відхилення замовником (частина четверта статті 16 Закону).

Щодо дослідження питання незастосування замовниками законодавства про закупівлю, зокрема державними, казенними, комунальними підприємствами, а також господарськими товариствами, державна або комунальна частка акцій яких перевищує 50 відсотків щодо укладених ними договорів

Закон застосовується до замовників, за умови, що вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує вартісні межі, встановлені в абзацах другому і третьому частини першої статті 2 Закону.

Відповідно до пункту 20 частини першої статті 1 Закону публічна закупівля (далі - закупівля) - придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом. Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону договір про закупівлю - договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари.

Таким чином, шляхом застосування однієї з процедур закупівель, передбачених статтею 12 Закону, керуючись при цьому вартісними межами, визначеними у статті 2 Закону, із обов'язковим використанням електронної системи закупівель здійснюються виключно суб'єкти, які є замовниками у розумінні Закону.

Водночас, дослідження питання щодо незастосування замовниками законодавства не належить до компетенції Мінекономрозвитку.

Щодо розроблення та затвердження навчальних програм для учасників та замовників державних закупівель

Наказом Мінекономрозвитку від 02.12.2016 № 2017 "Про примірні навчальні програми з організації та здійснення публічних закупівель" затвердженні Примірні навчальна програма для навчання спеціалістів з питань організації та здійснення публічних закупівель, а також Примірні навчальна програма для навчання спеціалістів з питань участі у публічних закупівлях.

Розроблені навчальні програми дають можливість слухачам використовувати в роботі знання та вміння щодо застосування законодавства під час здійснення закупівель.

Водночас з метою поширення знань щодо публічних закупівель та методологічної підтримки суб'єктів сфери створено інформаційно-навчальний ресурс infobox.prozorro.org, на якому у вільному доступі розміщені методологічні матеріали та онлайн-курси з питань публічних закупівель та роботи системи "Prozorro". Окрім цього, започатковано безкоштовні онлайн-курси "Публічні закупівлі" на електронній освітній платформі Prometheus (prometheus.org.ua). Зазначений курс розділено на два рівні: базовий, що присвячений вивченню основ публічних закупівель, та більш поглиблений, що спрямований на більш високий професійний рівень закупівельної діяльності. За результатами проходження тестування слухачі курсу мають можливість безкоштовно отримати сертифікати як базового, так і поглибленого рівнів.

Щодо розроблення методики здійснення вибірки, аналізу, спостереження інформації, що включається до звітів про стан закупівель

Під час підготовки звітів про стан закупівель Міністерством здійснюється аналіз та узагальнення даних, розміщених в електронній системі закупівель та веб-порталі Уповноваженого органу з питань державних закупівель, а також використовуються інші загальнодоступні інформаційно-аналітичні ресурси (bi.prozorro.org; bipro.prozorro.org тощо) та інформація отримана від органів влади.

При цьому, затвердження методики здійснення вибірки, аналізу, спостереження інформації, як окремого нормативно-правового акту не передбачено функціями Уповноваженого органу, відповідно до Закону.

Щодо забезпечення технічного вдосконалення електронної системи закупівель та оформлення комплексної системи захисту інформації відповідними органами безпеки України

Станом на сьогоднішній день державне підприємство "Прозорро" (далі - підприємство) проводяться роботи по переведенню інформаційно-телекомунікаційної системи "Prozorro" (далі - ІТС "Prozorro") з серверів платформи Amazon web-services до дата-центру, розташованого на території України. По завершенню робіт, з переміщення даних підприємством буде отримано атестат відповідності на комплексну систему захисту інформації ІТС "Prozorro", що видається Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, в установленому законодавством порядку.

Щодо належного забезпечення методологічною допомогою замовників та надання фахових роз'яснень щодо застосування законодавства у сфері закупівель

У зв'язку із втратою чинності Закону України "Про здійснення державних закупівель", підстави для надання роз'яснень щодо застосування законодавства у сфері закупівель, безоплатної методологічної допомоги замовникам, відповідей на запити зацікавлених осіб у Мінекономрозвитку, як Уповноваженого органу, відсутні.

Водночас однією з функцій Уповноваженого органу відповідно до статті 8 Закону є надання безоплатних консультацій рекомендаційного характеру з питань закупівель на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу.

Інформаційний ресурс Уповноваженого органу, який розміщений за адресою: www.me.gov.ua у підрубриці "Публічні закупівлі" рубрики "Діяльність" направлений на поширення інформації щодо застосування законодавства про публічні закупівлі.

Так, у підрозділі “Узагальнені відповіді” розмішуються листи Уповноваженого органу з актуальних питань у сфері публічних закупівель.

Крім того, реалізована можливість пошуку інформації у розділі “Консультації з питань закупівель” щодо питань, на які вже надавалися відповіді, а також отримання безоплатної консультації рекомендаційного характеру з питань закупівель щодо конкретного запитання у розділі “Задати питання”.

Щодо питання передачі права власності веб-порталу Уповноваженого органу з питань державних закупівель до Мінекономрозвитку

Оскільки забезпечення функціонування веб-порталу визначено статтею 8 Закону, Міністерство наказом від 18.03.2016 № 473 “Про визначення веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель у складі електронної системи закупівель та забезпечення його функціонування” визначило Адміністратором електронної системи закупівель – державне підприємство “Прозорро” (далі – ДП “Прозорро”). З огляду на те, що Мінекономрозвитку є органом управління ДП “Прозорро”, не вбачаємо за доцільне передачу права власності веб-порталу Уповноваженого органу від підпорядкованого державного підприємства до Міністерства.

Щодо забезпечення належного контролю за діяльністю державного підприємства “Прозорро” в частині функціонування веб-порталу державних закупівель

Державне підприємство “Прозорро” належить до сфери управління Мінекономрозвитку. Крім того, відповідно до положення про департамент регулювання публічних закупівель, до функцій зазначеного департаменту відноситься здійснення в межах повноважень координації діяльності державного підприємства “Прозорро”.

Таким чином Міністерство здійснює та продовжуватиме здійснювати належний контроль за діяльністю державного підприємства “Прозорро”.

Перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України

М. Є. Нефьодов